

NEUVOTTELUESITYS 1.9.2026

Yhteistoimintalain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukainen neuvottelu talousarvioehdotuksessa mahdollisesti edellytettävistä tehostamistoimenpiteistä ja toiminnan uudelleenjärjestämisestä.

Neuvottelun tausta

Tornion kaupunginvaltuusto on 28.10.2024 § 84 hyväksynyt Tornion kaupungin talouden tasapainottamisohjelman. Tornion kaupungin talouden näkymät ovat vuosien 2025 ja 2026 aikana heikentyneet entisestään ja on todettu, että jo hyväksytyn, vuonna 2024 laaditun talouden tasapainottamisohjelman lisäksi Tornion kaupunki tarvitsee merkittäviä sopeuttamistoimenpiteitä, jotta talous saadaan tasapainoon. Tornion kaupunginhallitus nimesi 2.2.2026 § 37 talouden tasapainottamistyön ohjausryhmän. Ohjausryhmä on kokoontunut kevään 2026 aikana neljä kertaa ja ryhmän toiminta jatkuu myös syksyllä 2026. Jo tehdyistä talouden tasapainottamistoimenpiteistä huolimatta kaupungin taloudessa on noin seitsemän miljoonan euron pysyvä vuosittainen sopeutustarve.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 31.8.2026 todennut talousarvion laadinnassa toistaiseksi esitetyt toimenpiteet riittämättömiksi ja edellyttänyt tasapaino-ohjelman toimenpiteiden valmistelun jatkamista käynnistämällä yhteistoimintaneuvottelut, joilla tavoitellaan noin 1,1 miljoonan euron pysyväisluonteista säästövaikutusta.

Neuvotteluissa käydään läpi perusteet ja vaihtoehdot suunnitteluille säästötoimenpiteille, niiden vaikutukset henkilöstöön ja suunniteltu aikataulu.

Neuvotteluesityksen taustalla on tämänhetkinen kaupungin vuosien 2027–2029 talousennuste. Sen mukaan lähivuosien yhteenlaskettu alijäämä on yli 20 miljoonaa euroa. Kaupungin taseeseen aiemmin kertynyt 28,6 miljoonan euron ylijäämä toimii talouden puskurina, mutta se ei korjaa pysyvää tulojen ja menojen epätasapainoa.

Suunniteltujen toimenpiteiden perusteet

Kuntatalouden talousnäkymät lähivuosille ovat yleisesti hyvin haasteelliset, mikä on huomioitava kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelussa. Lisäksi valtion talouden tasapainottamistoimet saattavat tulevana vuosina heikentää kuntataloutta entisestään. Myös muut toimintaympäristön muutokset aiheuttavat haasteita ja lisäävät epävarmuustekijöitä kaupungin toimintaan ja talouteen. Tulevien vuosien talousennustetta haastavat erityisesti heikko yleinen talouskasvu ja vähenevät verotulot, leikkaukset valtionosuuksiin, kunta-alan palkkaratkaisut sekä yleinen hintojen ja korkojen nousu. Kaupungin talousarviossa henkilöstömenot ovat suurin yksittäinen toimintameno. Vuoden 2026 muutetun talousarvion mukaan kaupungin henkilöstömenot ovat 48,1 milj. euroa, joka on 59 % koko kaupungin ulkoisista toimintamenoista.

Tornion kaupungin vuosien 2027–2029 talousarvion laatiminen on käynnissä ja se on tällä hetkellä yhteensä noin 20 miljoonaa euroa alijäämäinen. Työnantaja katsoo, että käytettävissä olevien tietojen perusteella on selvää, että vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmakaudelle asetettuja tavoitteita ei tulla saavuttamaan ilman merkittäviä sopeuttamistoimenpiteitä, jotka sisältävät myös henkilöstökustannusten vähennyksiä. Neuvotteluiden tavoitteeksi on asetettu 1,1 miljoonan euron säästötavoitteen saavuttaminen vuoden 2027 talousarviossa muilla kuin tilapäistä säästöä tuottavilla toimenpiteillä.

Edellä mainittuihin tavoitteisiin pääsemiseksi on tarve kohdentaa vähintään 1,1 miljoonan euron säästötavoite henkilöstömenoihin vuoden 2027 talousarviossa. Valmistelussa tunnistetut tasapainotustoimenpiteet sekä henkilöstömenoista tavoiteltava säästö eivät riitä talouden saattamiseen ylijäämäiseksi, sillä tosiasiallisesti sopeutustarve on huomattavasti suurempi, kuin 1,1 miljoonaa euroa, mutta tässä vaiheessa ei ole realistista kohdentaa tätä suurempaa säästötavoitetta.

Edellä kerrotuin perustein työnantaja katsoo tarpeelliseksi tehostaa toimintaa sekä tarkastella organisaatorakenteita, tehtäväkokonaisuuksia, toimintatapoja ja työkäytänteitä kyetäkseen vastaamaan tiukentuneeseen taloudelliseen tilanteeseen. Toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestämistä harkitaan myös, jotta toiminta olisi mahdollisimman tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta. Pyrkimyksenä on myös uudistaa organisaatiota ja toimintatapoja tukemaan tasapainoista taloutta parhaalla mahdollisella tavalla.

Tehostamistoimenpiteet ja toiminnan uudelleenorganisointi saattavat aiheuttaa tarpeen yhteistoimintalain 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuille taloudellisin ja tuotannollisin perustein tapahtuville vähennystoimenpiteille.

Suunnitellut toimenpiteet ja vaikutukset

Työnantaja arvioi, että suunnitellusta henkilöstömenojen vähentämisestä voi aiheutua henkilöstölle ainakin seuraavanlaisia yleisiä vaikutuksia ja toimenpiteitä:

- tehtäväkokonaisuuksien siirtyminen toiseen yksikköön tai toiseen tiimiin
- tehtävänimikkeiden muutokset
- vähäiset muutokset tehtäväkuvissa uudelleenorganisoinnin ja/tai tehtävien tai palveluiden uudelleenorganisoinnin yhteydessä
- muutokset toimipisteissä
- muutokset palvelussuhdelajissa
- muutokset työaikakäytänteissä
- määräaikaisten tehtävien ja eläköityvien tehtävien täyttämättä jättäminen
- muut kustannusten karsimiseen ja toiminnan ja palveluiden tehostamiseen liittyvät työnjohdolliset muutokset

Edellä kerrotun lisäksi työnantajan arvioi, että suunnitellusta henkilöstömenojen vähentämisestä voi lisäksi aiheutua henkilöstölle ainakin seuraavanlaisia olennaisia muutoksia ja toimenpiteitä:

- irtisanominen, lomauttaminen tai osa-aikaistaminen
- työntekijän tai viranhaltijan nykyisen työtehtävän muuttuminen olennaisesti (esim. laaja työtehtävien sisältömuutos, muutos tehtävän vaativuudessa tai tehtävän painotuksessa tai palvelussuhteen muiden olennaisten ehtojen muuttuminen)
- nykyisen työtehtävän lakkaaminen ja uuden tehtävän tarjoaminen

Neuvottelujen kuluessa ja valmistelun edetessä selvitetään myös muita mahdollisia toimenpiteitä, joilla voidaan vastata toiminnan tehostamista koskeviin tarpeisiin, ja joilla voi olla vaikutuksia henkilöstön asemaan.

Vaihtoehdot

Neuvotteluissa käsitellään vaihtoehtoja suunnitelluille toimenpiteille ja henkilöstön esittämiä vaihtoehtoisia ratkaisuehdotuksia. Pyrkimyksenä on rajoittaa toimenpiteiden kohteena olevien määrää ja lieventää toimenpiteiden vaikutuksia käytettävissä olevilla keinoilla.

Selvitys toimenpiteiden määrästä ja kohdentumisesta

Talousarviovalmistelussa edellytettävästä toiminnan tehostamisesta ja henkilöstökustannusten vähentämisestä arvioidaan aiheutuvan muutoksia ja toimenpiteitä, jotka kohdistuvat koko kaupungin henkilöstöön.

Tavoitteena on tehostaa toimintaa siten, että haittavaikutukset suoraan kuntalaisrajapinnassa oleviin tehtäviin ovat mahdollisimman vähäiset, mistä syystä arvioitavaksi tulee erityisesti mahdollisuus tehostaa toimintaa tarkastelemalla hallinnon rakenteita ja tehtäväkokonaisuuksia sekä muita kuin kaupungin lakisääteisiä tehtäviä ja velvoitteita.

Neuvotteluesityksen antamisen hetkellä työntäjän alustavana arviona on, että mahdolliset irtisanomiset kohdentuisivat enintään 30 henkilötyövuoteen. Tämän lisäksi muut palvelussuhteen ehtoihin kohdistuvat muutokset saattaisivat kohdistua enintään 70 henkilötyövuoteen. Mahdollisten henkilöstöön kohdentuvien toimenpiteiden määrä, laajuus sekä kohdentuminen täsmentyvät yhteistoimintaneuvottelujen myötä ja on muun muassa riippuvainen siitä, ottavatko henkilöt irtisanomisen vaihtoehtona tarjottavan työn vastaan. Pyrkimyksenä on saada aikaan pysyviä kustannusrakenteen muutoksia, joten lomauttamista ei pidetä ensisijaisena vaihtoehtona. Mikäli lomautuksia kuitenkin joudutaan harkitsemaan, on tarkastelun kohteena koko henkilöstö.

Mahdollisten irtisanomisten kohdentumisessa sovelletaan KVTES:n VIII luvun 48:n mukaista työvoiman vähentämisjärjestystä.

Alustava neuvotteluaikataulu ja arvio muutosten toimeenpanon aikataulusta

Alustavana suunnitelmana on, että neuvotteluja käydään 8.9.2026 alkaen vähintään kuuden viikon ajan. Neuvottelukokousten aikataulutuksesta sovitaan tarkemmin neuvotteluiden kuluessa.

Työnantaja ratkaisee neuvottelun kohteena olevan kustannussäästön toteuttamisen sekä etenemisen muiden neuvotteluissa käsiteltävien toimenpiteiden ja muutosten osalta mahdollisimman pian yhteistoimintaneuvottelujen päätyttyä. Neuvotteluiden päätyttyä käynnistyy toimeenpanovaihe, jolloin tarvittavilta osin toimenpiteitä käsitellään henkilötasolla työntekijän/viranhaltijan tai henkilöstöryhmän kanssa käytävinä keskusteluina tai kuulemisina esimerkiksi mahdollisten irtisanomisten, tehtäväjärjestelyjen tai uusien työtehtävien tarjoamisen osalta.

Tavoitteena on, että tehostamiseen liittyvät toimenpiteet ja muutokset toteutetaan viimeistään 31.12.2027.

Kutsu ensimmäiseen neuvottelukertaan

Aika: tiistaina 8.9.2026 klo 9.00

Paikka: Tornion kaupunki, Suensaarenkatu 4, 95400 Tornio. Kaupungintalo 10.kerros iso neuvotteluhuone 1011

Ensimmäiseen yhteistoimintaneuvottelukertaan osallistuvat työnantajan edustajina kaupunginjohtaja Jukka Kujala, henkilöstöpäällikkö Elisa Parkkila, sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen, kehitysjohtaja Sampo Kangastalo ja tekninen johtaja Jussi Korpi sekä mahdolliset muut työnantajan nimeämät asiantuntijat.

Henkilöstöä edustamaan kutsutaan pääluottamusedustajat ja Tehyn Lapin ammattiosasto 827 KVTES-neuvottelija.

Asialista ensimmäisen viikon neuvottelukerroille (viikko 37/2026) on:

- Henkilöstöpäällikkö avaa neuvottelut
- Asialistan läpikäynti
- Sovitaan muistio/pöytäkirjakäytänteet
- Kaupunginhallituksen yhteistoimintaneuvotteluja koskevan päätöksen läpikäynti
- Talouden tilannekatsaus
- Neuvotteluprosessi
- Työnantaja esittelee neuvotteluesityksen pohjalta tarkemmin suunnitelmien perusteita ja vaikutuksia sekä mahdollisia vaihtoehtoja, että henkilöstövaikutuksia. Lisäksi käsitellään selvitys periaatteista, joiden mukaan mahdollisten toimenpiteiden kohteeksi joutuvat henkilöt määräytyvät sekä arvio ajasta, jonka kuluessa toimenpiteet toteutettaisiin.
- Neuvotteluiden aikainen viestintä (mitä kerrotaan ja kuka viestii). On tarkoituksenmukaista, että työnantaja vastaa neuvotteluiden aikaisesta viestinnästä. Neuvotteluiden alkamiseen liittyvän työnantajan viestinnän (sisäinen/ ulkoinen) tulisi vastata sisällöltään neuvotteluesityksessä kerrottua.
- Yhteistoimintaneuvottelujen suunniteltu aikataulu. Työnantaja esittää, että kysymykset työnantajalle toimitetaan kaksi päivää ennen seuraavaa kokousta.
- Seuraavat neuvottelukerrat
- Neuvottelukerran päättäminen

Yhteistoimintaneuvotteluihin koskevasta viestinnästä, käytettävästä aineistosta, sen toimittamistavasta ja -aikataulusta sekä neuvotteluissa käsiteltävien tietojen salassapitoa ja muuta luottamuksellista käsittelyä koskevista menettelyistä sovitaan ensimmäisessä yhteistoimintaneuvottelussa. Samassa yhteydessä sovitaan neuvottelujen käytännön toteuttamista koskevista yhteisistä menettelytavoista ja pelisäännöistä neuvottelujen asianmukaisen etenemisen varmistamiseksi.

Torniossa 1.9.2026

Jukka Kujala

kaupunginjohtaja